

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

Natura Durabilis. Historia. Ad Artic. 1.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

De differentiis Status Corporis, & Facultatum in Juventute, atq; in Senectute; & si quid sit ejusmodi, quod in Senectute maneat, neq; minuat, diligenter inquirio.

Natura Durabilis.

Historia.

Ad Artic. 1.

1. **M**etalla in tantum ævum durant, ut tempus Durationis ipsorum, Hominum observationem fugiat. Etiam quando solvuntur, per ætatem in Rubiginem solvuntur, non per Perspirationem; Aurum autem per neutrum.

2. Argentum vivum, licet humidum sit, & fluidum, atque per Ignem facile fiat volatile; tamen (quod novimus) absq; Igne per ætatem solam, nec consumitur, nec contrahit Rubiginem.

3. Lapides, præsertim duriores, & complura alia ex Fossilibus, longi sunt ævi, idque licet exponantur in Aerem, multo magis dum conduntur sub Terra: Attamen Nitrum quoddam colligunt Lapides, quod illis est instar Rubiginis: Gemmæ autem, & Crystalla, Metalla ipsa ævo superant; Attamen clarore suo nonnihil, a longa ætate, mutantur.

4. Observatum est, Lapides ex parte Boreæ, citius temporis edacitate consumi, quam Austro expositos; idq; & in Pyramidibus, & in Templis, & aliis Aedificiis manifestum esse: Ferrum contra, ad Austrum expositum citius Rubiginem contrahere, ad Septentrionem tardius, ut in Bacillis illis ferreis, aut Cratibus, quæ ad Fenestras apponuntur, liquet. Nec mirum, cum in omni Putrefactione (qualis est Rubigo) Humiditas acceleret Dissolutionem, in Arefactione simplici, Siccitas.

5. In Vegetabilibus (loquimur de avulsis nec vegetantibus) Stemmata Arborum duriorum sive trunci, atque ligna, & Materies ex ipsis, per sæcula nonnulla durant. Partes autem Stemmatis varie se habent; Sunt enim quedam Arbores fistulose, ut Sambucus, in quibus Pulpa in medio mollior sit, exterius durior; at in Arboribus solidis, qualis est Quercus, interius (quod Cor Arboris vocant) durat magis.

6. Folia Plantarum, & Flores, etiam Caules, exigua sunt Durationis, sed solvuntur in pulverem, seseq; incinerant nisi putrescant: Radices autem sunt magis durabiles.

7. Ossa Animalium diu durant, ut videre est in Ossuariis, scilicet Pepistorij, Ossium Defunctorum: Cornua etiam valde durant; nec non Dentes, sicut in Ebore, & Dentibus Equi Marini.

8. Pelles etiam, & Corium valde durant, ut cernere est in Pergamentis antiquorum Librorum; quin etiam Papyrus, complura sæcula tolerat, licet Pergamentæ duratione cedat.

9. Ignem passâ diu durant, ut Vitrum, Lateres, etiam Carnes, & Fructus Ignem passî, diutius durant, quam crudi: neq; ob id tantum, quod hujusmodi Coctio arceat Putredinem; sed etiam quod emissio Humore aqueo; Humor oleosus diutius se sustineat.

10. Aqua omnium Liqueorum citissime sorbetur ab Aere, Oleum contra tardius evaporat; ut cernere est, non solum in Liqueoribus ipsis, verum etiam in Mistis: Etenim Papyrus Aqua madefacta,

atque inde nonnihil Diaphaneitatis nata, paulo post albescit, & Diaphaneitatem suam deponit, exhalante scilicet Vapore Aquæ; At contra, Papyrus Oleo tinctâ, diu Diaphaneitatem servat, minime exhalante Oleo: unde qui Chirographa adulterant, Papyrus Oleatam Autographo imponunt, atq; hac industria lineas trahere tentant.

11. Gummi omnia valde diu durant; Etiam Cera, & Mel.

12. At Equalitas, & Inæqualitas eorum, quæ Corporibus accidunt, non minus quam res ipsæ, ad Durationem, aut Dissolutionem valent. Nam Ligna, Lapides, alia, vel in Aqua, vel in Aere perpetuo manentia, plus durant, quam si quandoque alluantur, quandoq; afflentur. Atque Lapides erunt, & in Aedificiis positi, diutius durant, si eodem situ, & ad eandem Cæli plagam ponantur, quibus jacebant in Mineris: id quod plantis etiam è loco motis, & alio transplantatis, accidit.

Observationes majores.

1. **L**oco Assumpti ponatur, quod certissimum est; Inesse omni Tangibili Spiritum, sive Corpus pneumaticum, Partibus tangibilibus obtectum, & inclusum; Atque ex illo Spiritu intium capi omnis Dissolutionis & Consumptionis; Itaq; eandem Antidotum est, Detentio Spiritus.

2. Spiritus detinetur duplici modo; Aut per Compressionem arctam, tanquam in Carcere; aut per Detentionem tanquam spontaneam: Atque ea Mansio etiam duplici ratione invitatur; videlicet, si Spiritus ipse non sit mobilis admodum, aut acce; atque si insuper ab Aere ambiente minus sollicitetur ad exundandum. Itaque duo sunt Durabilia; Durum, & Oleosum. Durum constringit Spiritum; Oleosum partim demulcet Spiritum, partim hujusmodi est, ut ab Aere minus sollicitetur; Aer enim Aquæ consubstantialis, Flamma autem Oleo. Atque de Natura Durabilis, & minus Durabilis in Inanimatis, hæc inquisita sint.

Historia.

13. Herbæ, quæ habentur ex Frigidioribus, annuæ sunt, & quotannis moriuntur, tam Radice, quam Caule; ut Lactuca, Portulaca, etiam Triticum, & Frumenti omne genus: Sunt tamen etiam ex frigidis, quæ per tres, aut quatuor Annos durant, ut Viola, Fragaria, Pimpinella, Primula veris, Acetosa; At Borago, & Buglossa, cum videantur viva tam similes, Mortæ differunt; Borago enim annuus, Buglossa Anno superstes.

14. At Herbæ calidæ plurimæ ætatem, & annos ferunt; Hyssopus, Thymus, Satureja, Majorana altera, Melissa, Absynthium, Chamædrys, Salvia, &c. At Feniculum Caule moritur, Radice repullulat: Ocimum vero, & Majorana (quam vocant) suavis, non tam ætatis, quam Hyemis sunt impatientes; sata enim in loco valde munito, & tepido, superstes sunt: Certe notum est, Schema (qualibus in Hortis utuntur ad ornamentum) ex Hyssopo, quotannis bis consumitur, usq; ad quadraginta Annos durasse.

15. Fructes & Arbores humiliores, ad sexagesimum Annum, alia etiam duplo magis, vivunt. Vitis sexagenaria esse potest, & ferax est etiam in Senectute. Roimarinus, feliciter collocatus,

etiam

etiam Sexagesimum Annum complet: At Acanthus, & Hedera ultra centesimum duranti. Sed Rubie-
tas non percipitur, quia stectendo caput in terram
novas nascitur Radices, ut veterem a nova distin-
guere haud facile sit.

16. Ex Arboribus grandioribus annosissima
sunt Quercus, Ilex, Ornus, Vlmus, Fagus, Casta-
nea, Platanus, Ficus Ruminalis, Lotos, Oleaster,
Olea, Palma, Morus: ex his nonnulla usque ad octin-
gesimum Annum; etiam earum minus vivaces
usque ad ducentesimum perveniunt.

17. At Arbores Odorata, & Resinosa, ma-
teria sua sive Ligno, etiam illis, quas diximus, ma-
gis durabiles; Etate paulo minus vivaces, Cupres-
sus, Abies, Pinus, Buxus, Juniperus; At Cedrus
Corporis magnitudine adjunctus, etiam superiores fere
aquat.

18. Fraxinus proventu alacris & velox, A-
tatem ad centesimum annum, aut nonnihil ultra
producit; quod etiam quandoque facit Ferula, &
Acer, & Sorbus: At Populus, & Tilia, & Salix, &
(quam appellant) Sycomorus, & Juglans, non ad-
eo vivaces sunt.

19. Malus, Pyrus, Prunus, Malus Puni-
ca, Malus Medica, & Cytria, Mespilus, Cor-
nus, Cerasus, ad Quingagesimum, aut Sexa-
gesimum Annum pervenire possunt, praesertim si a
Musco, nonnullas ipsarum vestiente, aliquando
purgentur.

20. Generaliter Magnitudo Corporis in Ar-
boribus, cum Diuturnitate vitae, ceteris paribus)
nonnihil habet commune; & similiter durities Ma-
teria: quin & Arbores Glandifera, & Nucifera,
Fructiferis & Bacciferis sunt plerumque vivacio-
res: atque etiam Praecocibus, vel Fructu, vel Fo-
liis, serotina & tardius frondescentes, atque tar-
dus etiam Folia deponentes, Etate diuturniores
sunt: quin & sylvestres cultis, & in eadem specie,
qua acidum Fructum ferunt, illis qua dulcem.

Observatio major.

3. Bene admodum notavit Aristoteles, discrimen inter Plantas, & Animalia, quoad Alimentationem, & Renovationem, quod scilicet Corpus Animalium suis Claustris circumseptum manet; atque insuper postquam ad justam Magnitudinem pervenerit, Alimento continuatur, & conservatur, sed nihil novum excrecit, praeter Capillos, & Ungues, quae pro Excrementis habentur; adeo ut necesse sit Succos Animalium citius veterascere: At in Arboribus, quae novos subinde Ramos, nova Vimina, novas Frondes, novos Fructus immittunt, evenit ut & ipsae, quas diximus, partes novae sint, nec Aetatem passae; cum vero, quicquid viride sit, & adolescens, fortius & alacrius Alimento ad se trahat, quam quod inceperit desiccari; evenit una & simul, ut Truncus ipse, per quem hujusmodi Alimento transit ad Ramos, uberiore & laetiore Alimento in transitu irrigetur, perfundatur, & recreetur: Id quod etiam insigniter patet ex hoc (licet illud non annotaverit Aristoteles, qui nec ea ipsa, quae jam diximus, tam perspicue explicavit) quod in Sepibus, Sylvis caduis, Arboribus tonsis, Amputatio Ramorum, aut Sarcolorum, Caulem ipsum, aut Truncum confortat, illumque efficit longe diuturniorem.

Desiccatio; Desiccationis prohibitio; & Desiccationis Inteneratio.

Historia.

Ad Artic. 2.

1. Ignis, & Calor intensus alia desiccant, alia colliquat;

Limus ut hic durefcit, & haec ut Cera liquefcit; Vno eodemque Igne. —

Desiccant Terram, & Lapides, & Lignum, & Pannos, & Pelles, & quaecunque non fluunt: Colliquat Metalla, & Gummi, & Butyrum, & Sevum, & hujusmodi.

2. Atramen in illis ipsis quae colliquat Ignis, si vehementior fuerit, ea in fine desiccant; nam & Metalla, ex Igne fortiore, emisso Volatili, minuuntur pondere (praeter Aurum) & deveniunt magis fragilia; atque Oleosa illa & pingua, ab Igne fortiore deveniunt frixa, & rosta, & magis sicca, & crustata.

3. Aer, praecipue apertus, manifesto desiccant, nunquam colliquat, veluti cum via, & superficies Terra, Imbribus madefacta desiccantur; Lintea lota, quae ad Aerem exponuntur, siccantur: Herbae, & Folia, & Flores, in umbra siccantur. At multo magis hoc facit Aer, si aut Solis radiis illustretur, (modo non inducat Putredinem) aut moveatur: ut flantibus Ventis, & in Aëris perflantibus.

4. Aetas maxime, sed tamen lentissime, desiccant, ut sit in omnibus Corporibus, quae Vetustate (modo non interceptantur a Putredine) arescunt: Aetas autem nihilest per se, (cum sit Mensura tantum Temporis) sed Effectus producitur a Spiritu Corporum innato, qui Corporis Humorem exugit, & una cum ipso evolat: & ab Aëre circumfusis, qui multiplicat se super Spiritus innatos, & Succos Corporis, eosque depradatur.

5. Frigus omnium maxime proprie exiccant: siquidem Desiccatio non fit nisi per Contractionem: quod est opus proprium Frigoris. Quoniam vero nos Homines Calidum potentissimum habemus in Igne: Frigidum autem infirmum admodum: nihil aliud scilicet quam Hyemis, aut fortasse Glaciei, aut Nivis, aut Nitri: ideo Desiccationes Frigoris sunt imbecilla, & facile dissolubiles: videmus tamen desiccari Faciem Terrae ex Gelu, atque ex Ventis Martii plus, quam ex Sole: cum idem Ventus, qui Humorem lambit, etiam Frigus incutiat.

6. Fumus Foci desiccant, ut in Lavidis: & Linguis Boium, quae in Caminis suspenduntur: quin etiam Sufficit ex Olybano, aut Ligno Aloes, & similibus, desiccant Cerebrum, & Catarrhis medetur.

7. Sal, mora paulo longiore, desiccant, non tantum in extimis, sed etiam in profundo: ut sit in Carnibus, aut Piscibus salinis, quae per diuturnam Salicionem, manifesto etiam intrinsecus indurantur.

8. Gummi calidiora applicata ad Cutem eam desiccant, & corrugant: quod faciunt etiam Aquae nonnullae constringentes.

9. Spiritus Vini fortis, in tantum desiccant instar Ignis, ut & Albumen Ovi immixtum candefaciat, & Panem torreat.

10. Pulveres desiccant instar Spongiarum, sugendo

Y